

Tauw | Kijkt anders

NSVV Nationaal lichtcongres Licht Verrijkt

Wegdekreflectie en CROW publicatie

Ing. Robbert Dijkema, Tauw (06-29183226)

Licht is beleving

Hoe beleven wij licht? (mensenwerk)

Cultuur

Leeftijd

Achtergrond

Ervaring

Sociale omgeving

Geslacht

Karakter

Kennis

Gezondheid

Regio/omgeving

.....

.....

Wat beleven wij?

Lichtbron

Leefomgeving

Licht en onze leefomgeving

Kunstmatig licht

Openbare verlichting

Natuurlijk licht

Ruimtelijke inrichting (infra)

Licht en onze leefomgeving

Twee vakgebieden = Twee werelden

De twee werelden groeien steeds meer naar elkaar toe:

- **Crisis bezuiniging**
- **Opkomst duurzaamheid en besparing**
- **Aanbestedingsregels (EMVI)**
- **Innovatieve (integrale) contractvormen**
- **Innovaties en ontwikkelingen (smart cities)**

Infra en wegdekreflectie

A35 Hengelo

Stadskanaal

De Wilgen

Infra en wegdekreflectie

- Leveranciers schermen met verschillende waarden
- Aannemers schermen met verschillende waarden
- Opdrachtgevers weten niet wat gevraagd moet worden

Resultaat:

- Verkeerde uitvoering
- Angst voor de Toepassing
- Geen gebruik van besparingsconcept

Infra en wegdekreflectie

Werkgroep wegdekreflectie

Partners werkgroep wegdekreflectie

DE HOOP
BOUWGRONDSTOFFEN

STRUYK VERWO • INFRA
Straatbepalend.

KWS

DURA VERMEER
Waarmaken van ambities

Versluys Groep

ROTIM
Grondstoffen voor infrastructuur

DEBEIJER

LIGHT — SURFACE CONTROL
OPLOSSINGEN DIENSTEN EN PRODUCTEN VOOR DE INFRASTRUCTUUR.

Kijlstra
Bestrating

IGOV
Innovatie Platform Openbare Verkeersinfrastructuur
www.igov.nl/innovatieplatform

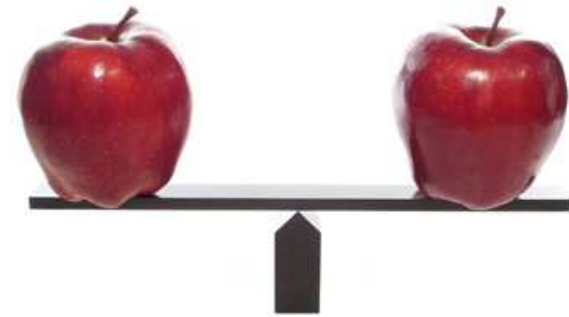
Tauw

PolyCiviel

Werkgroep wegdekreflectie

- OG:**
- Weet wat hij kan vragen en hoe
  - Weet wat aandachtspunten zijn
    - Beheer, aanleg, onderhoud
  - Weet hoe product kan controleren

- ON:**
- Weet welke specificaties hij dient te overleggen
  - Weet hoe deze specificaties te meten
  - Weet waar de uitdagingen liggen en waar te innoveren
  - Weet wat de invloed is van zijn producten

Onduidelijkheden en verrassingen achteraf voorkomen

Werkgroep wegdekreflectie

WAT IS WEGDEKREFLECTIE? BROCHURE TECHNIEK ERVARING PARTNERS

Wegdekreflectie: een veilige en duurzame oplossing

VOLOP VOORDELEN MET WEGDEKREFLECTIE

BROCHURE

- Algemeen
- Toepassen
- Invloed

- Termen
- Berekenen
- Meten

- Ervaring

www.wegdekreflectie.nl

CROW-publicatie wegdekreflectie

- Werkgroep formatie uit:

- Overheid (IGOV, IPO, RWS)
- Leveranciers
- Aannemers
- Adviseurs

- 2015 CROW publicatie

- Wat is wegdekreflectie (voor- en nadelen)
- Hoe op te nemen in (innovatieve) contractvormen
- Gebruik (beheer/onderhoud)
- Meten en specificeren (leveranciers/aannemers)

Verlichting en wegdekreflectie

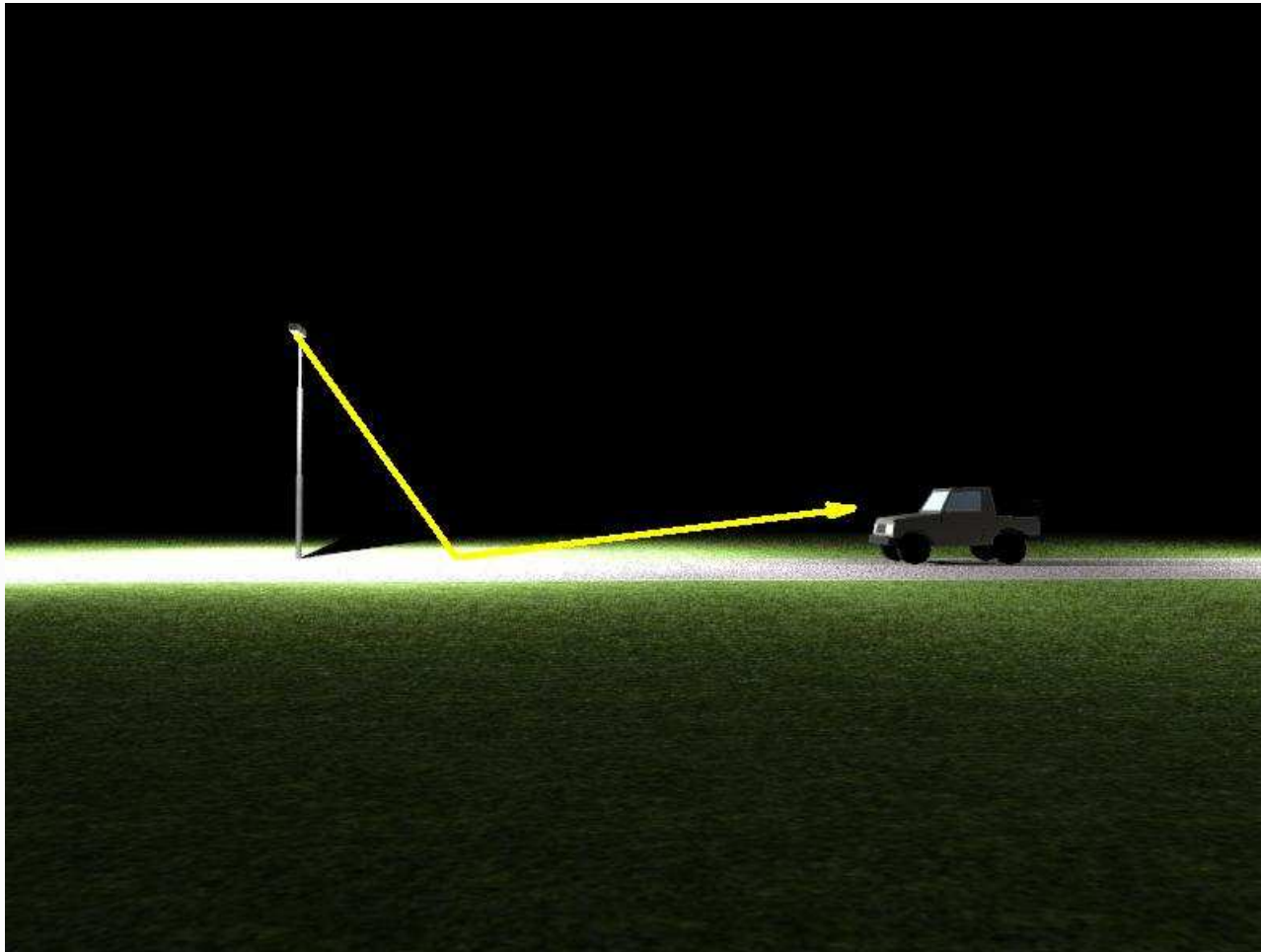
Verkeersfunctie

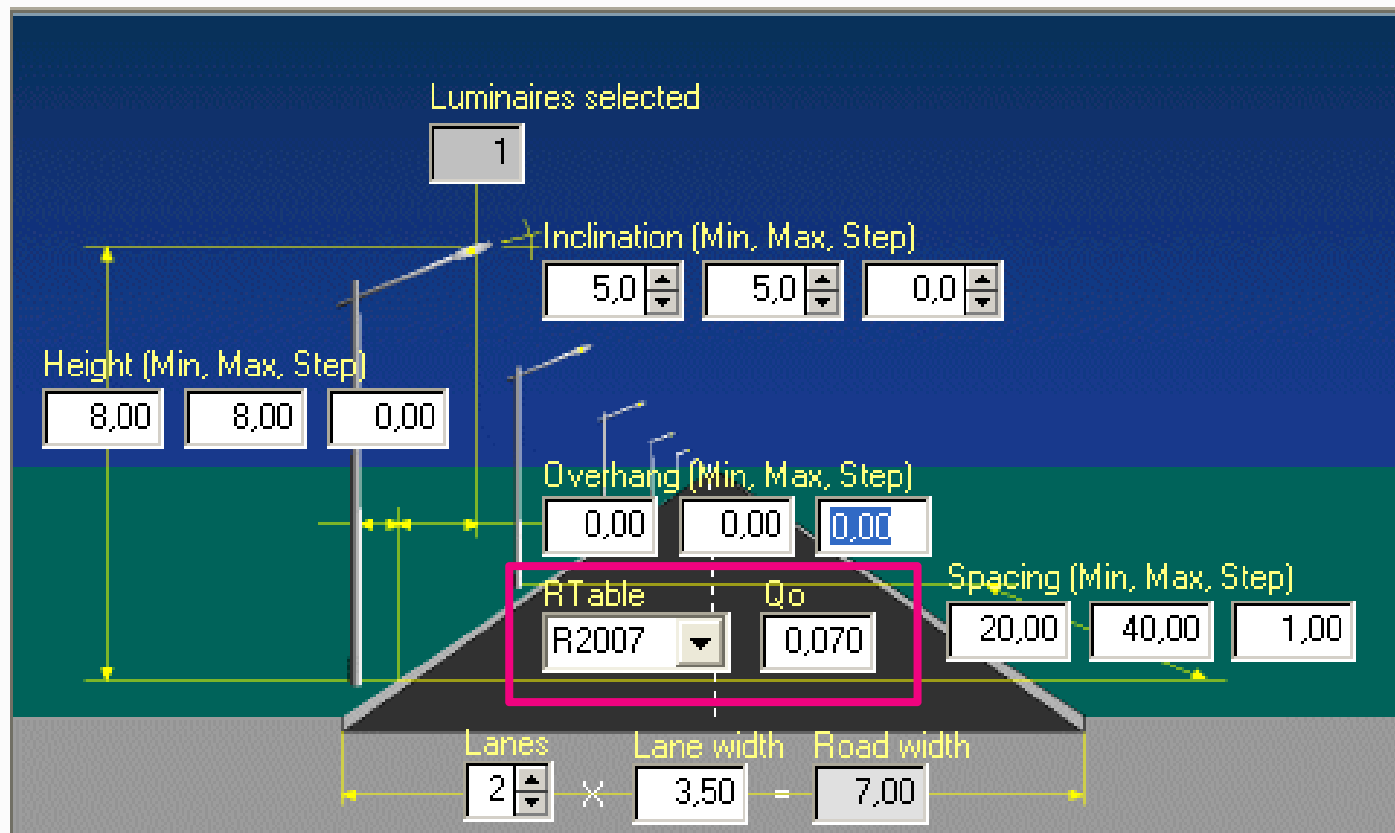
Verblijffunctie

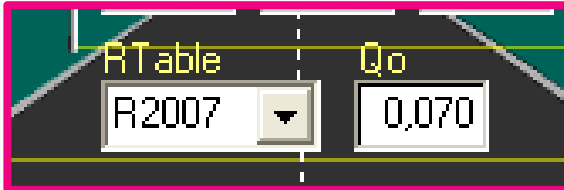
Verkeersfunctie

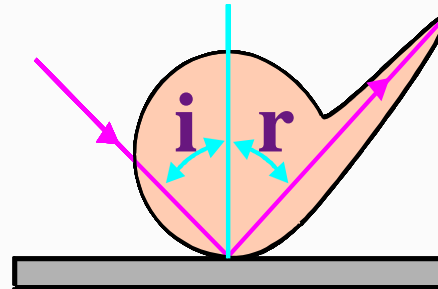
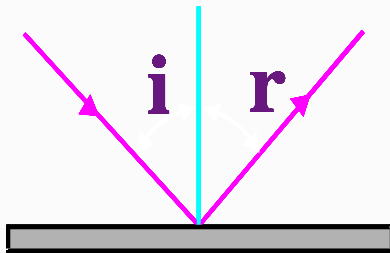
Verkeersfunctie: Rekenmethode

Verkeersfunctie: Rekenmethode

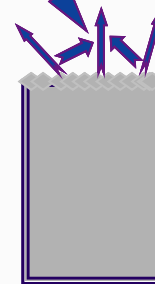
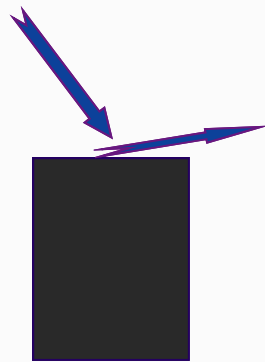
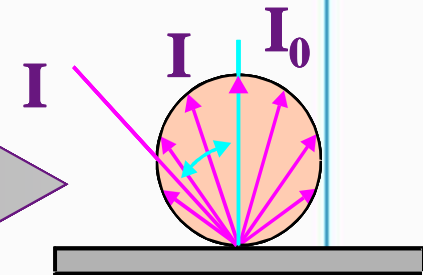
Perfect mirror

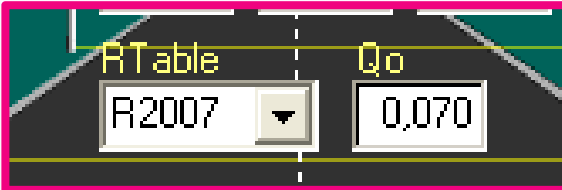
Mixed reflection

Road Surfaces

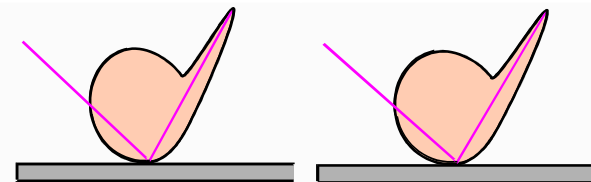
Perfect Diffuser

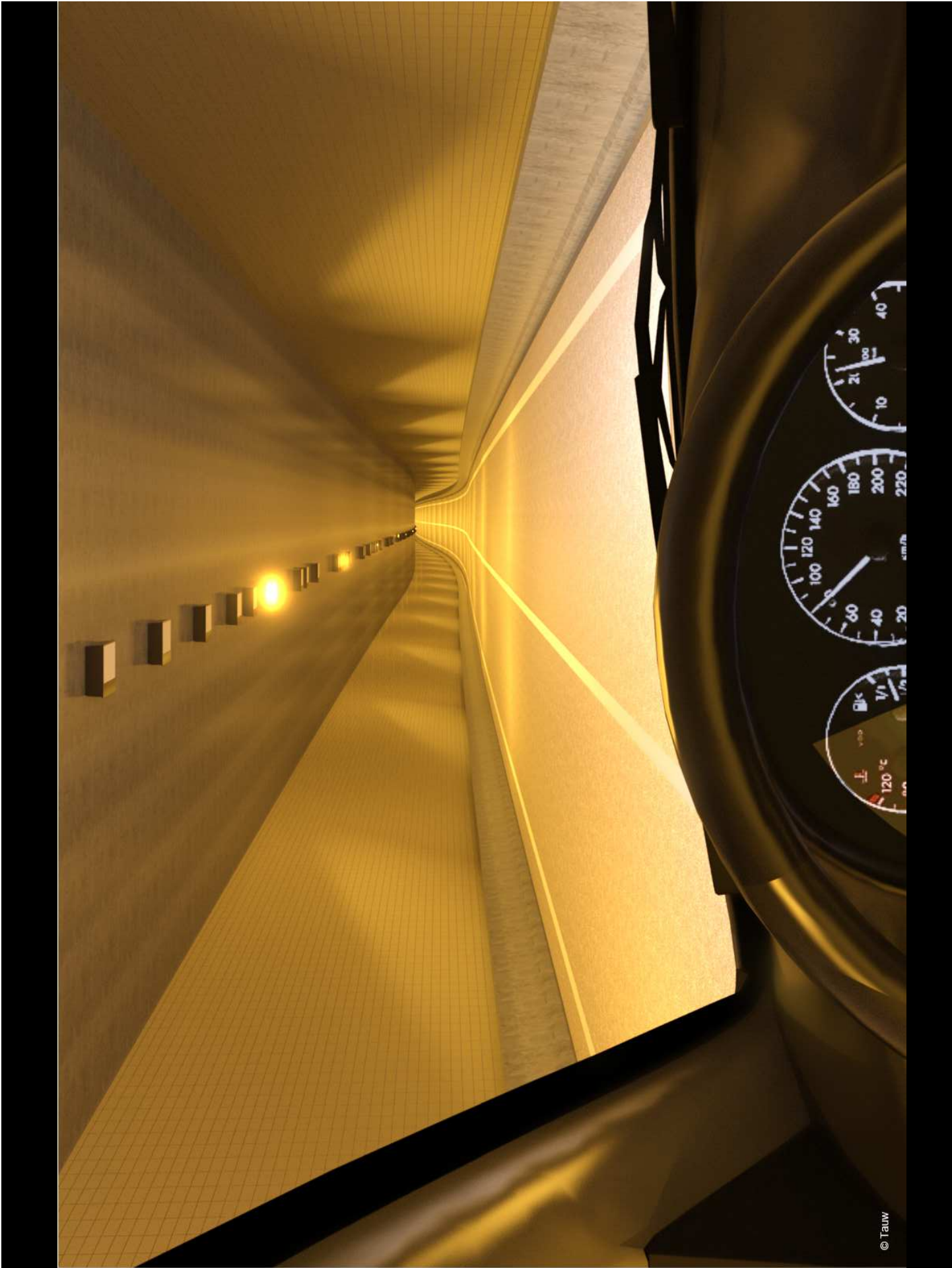
Verkeersfunctie: Rekenmethode

	S ₁ - limits	Standard value of S ₁ and Q ₀	
R1	$S_1 < 0.42$	0.25	0.10
R2	$0.42 \leq S_1 \leq 0.85$	0.58	0.07
R3	$0.85 \leq S_1 \leq 1.35$	1.11	0.07
R4	$1.35 \leq S_1$	1.55	0.08

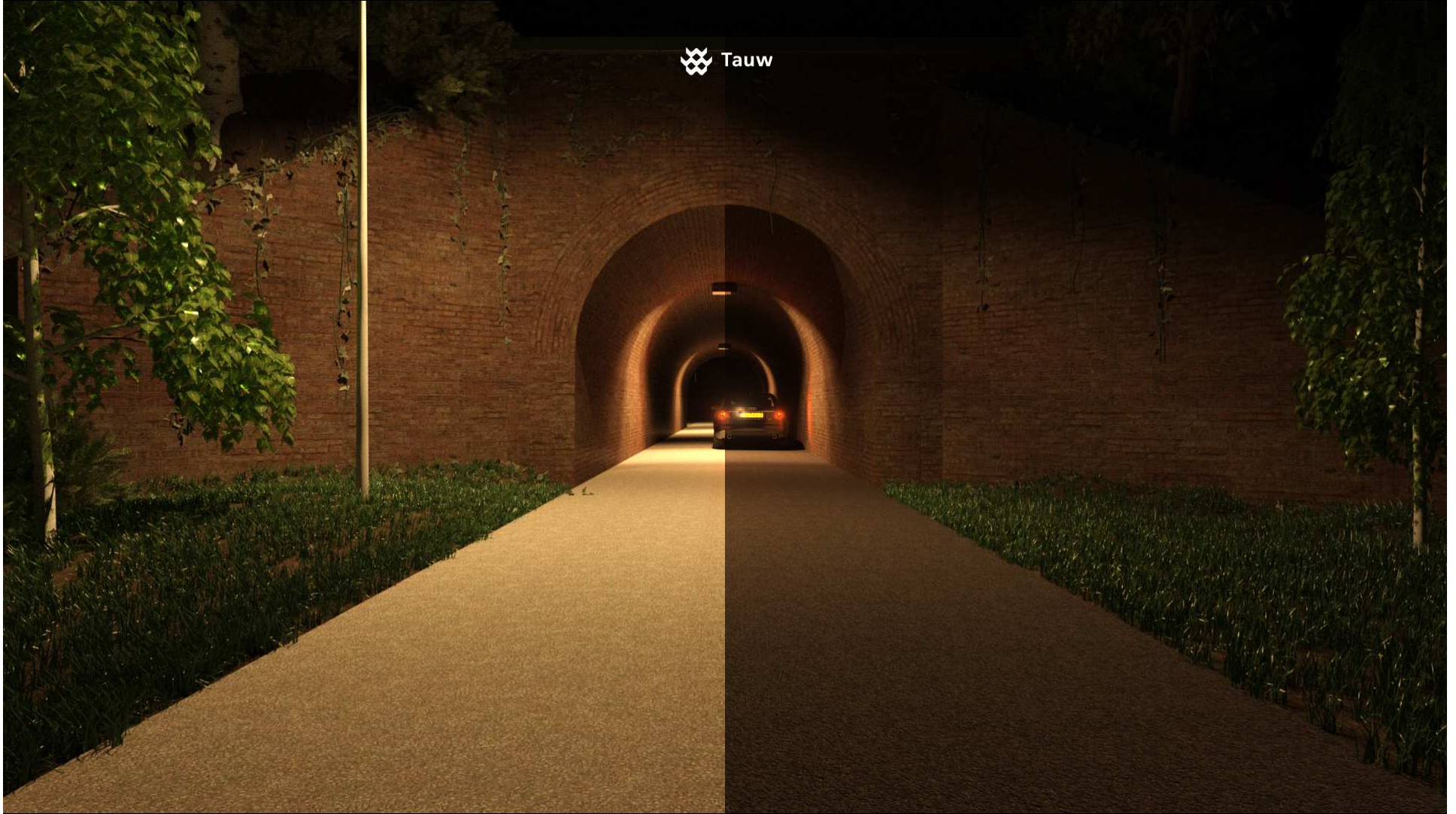

Simulatie tunnel Valkenburg

 Tauw

ca. Q_0 : 0,13

ca. Q_0 : 0,07

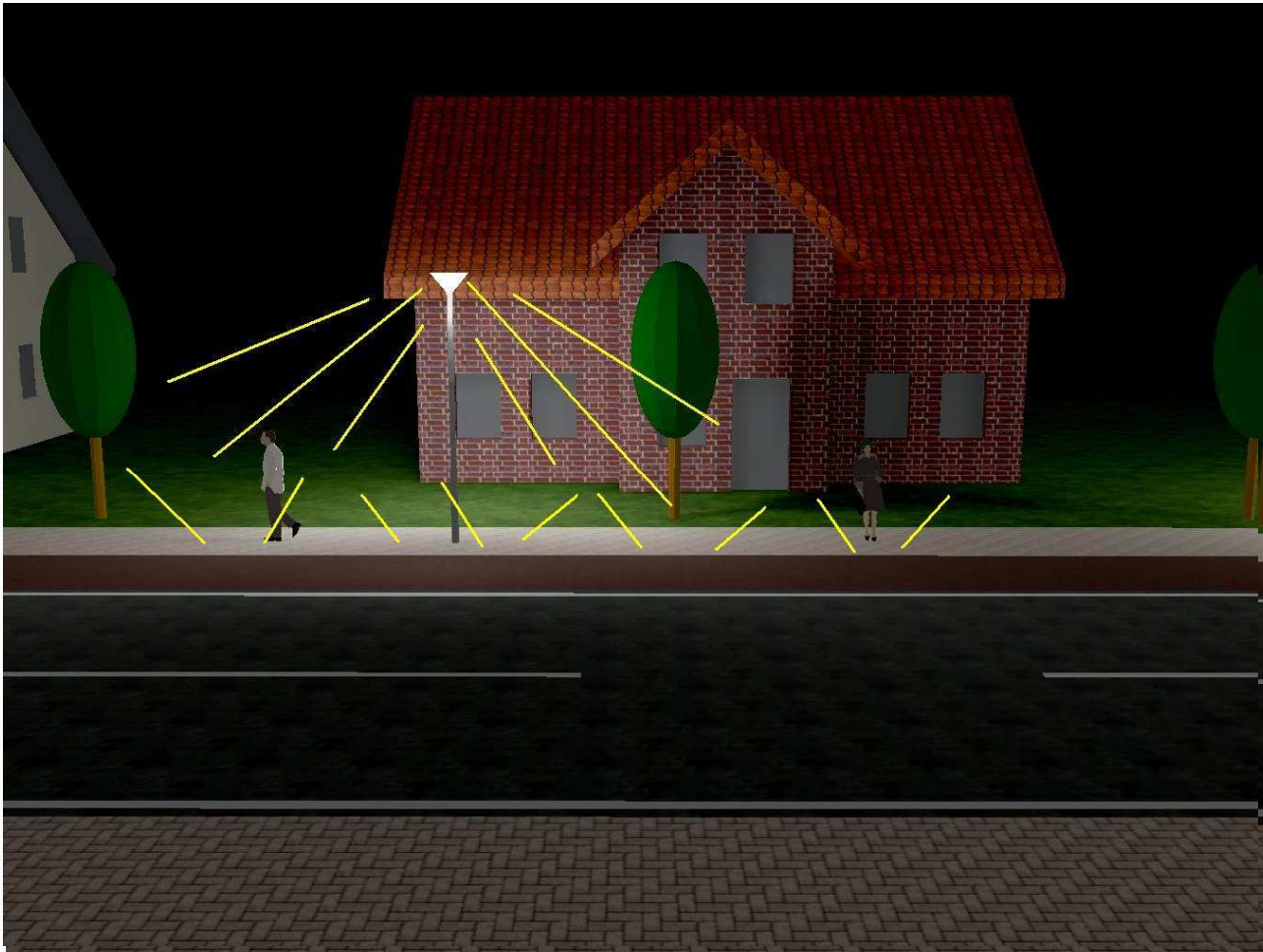
Verkeersfunctie: Invloed

<u>R3</u> Q0	<u>Luminance</u>	<u>Uniformities</u>		
	L_{av} (cd/m ²)	U_0	U_L	TI (%)
0,05	0.54	0.62	0.91	11
0,07	0.76	0.62	0.91	9
0,09	0.97	0.62	0.91	7
0,11	1.19	0.62	0.91	6
0,13	1.40	0.62	0.91	5

Verblijfsfunctie

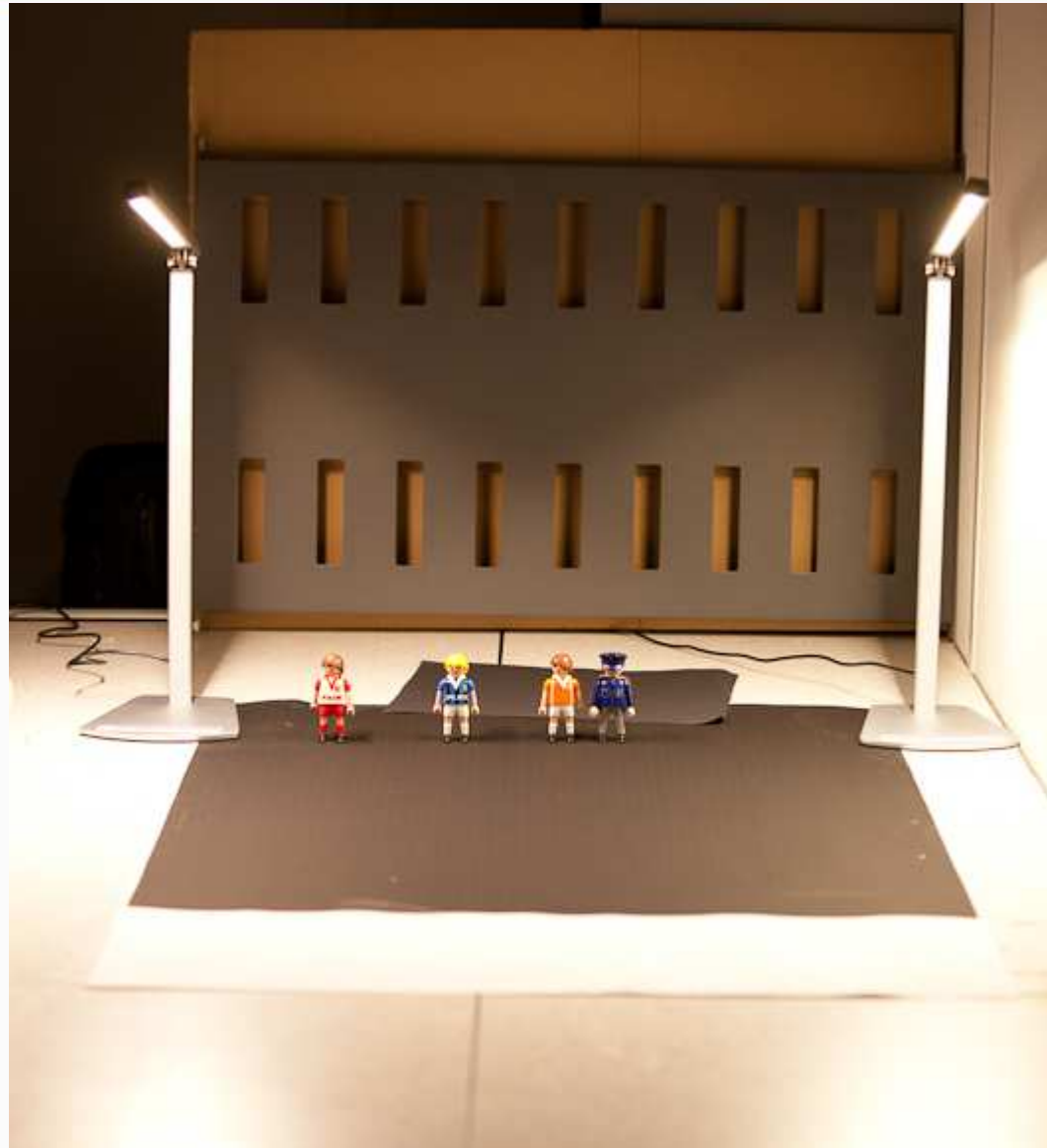

Lichtreflectie is beleving

Gezichtsherkenning (Ev, Esc)

Verticale verlichtingssterkte

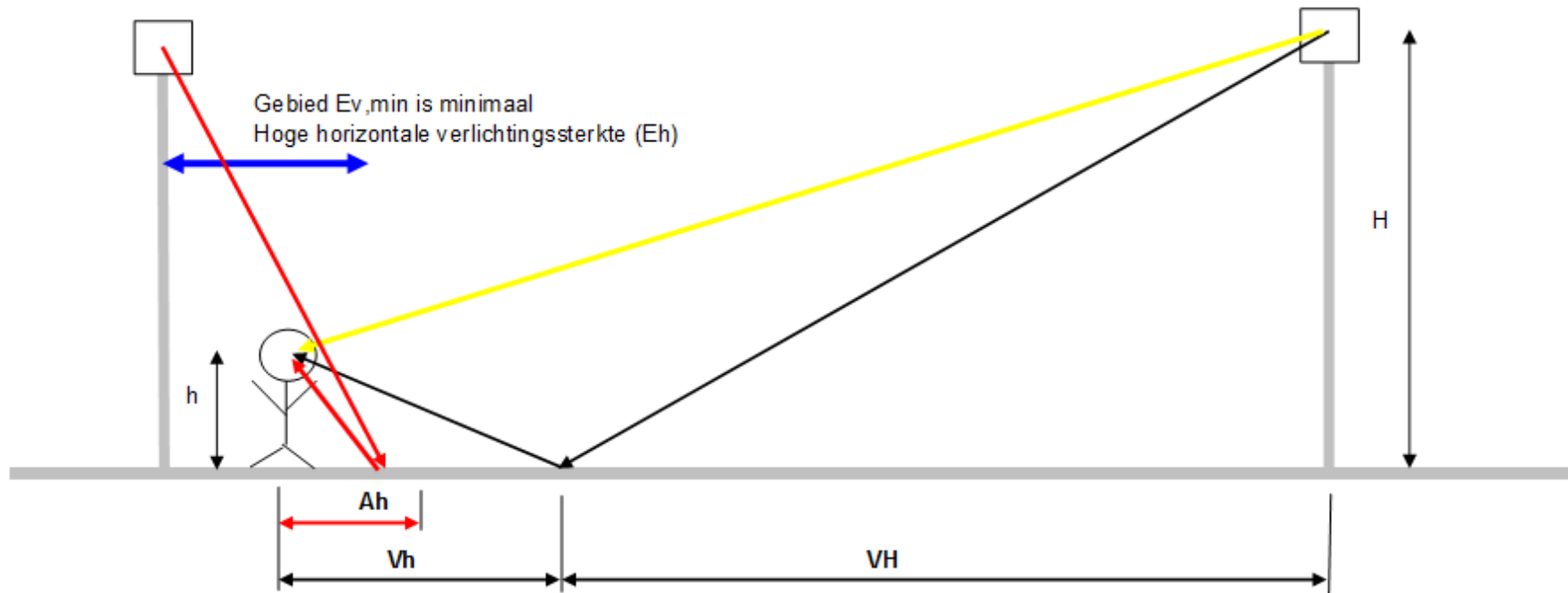
- Verticale verlichtingssterkte / sociale veiligheid
- Momenteel vaak kritische punt in berekeningen
- Wordt in toekomst nog belangrijker bij LED-armaturen
- In 2016 van 0,3 min naar 0,5 min conform ROVL

Wegdekreflectie (Rho) en E_v minimaal

- Achterwaartse reflectie (diffuse reflectie)
- Voorwaartse reflectie (gemengde reflectie)
- Direct licht armatuur $E_{v,min}$

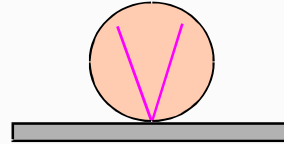
Hoogten $h - H$

Afstanden $A_h - V_h - VH$ $V_h \gg A_h$

Wegdekreflectie (Rho) en E_v minimaal

Rho is diffuse reflectie

- Geen standaard optie in diverse OVL software
- Dialux biedt mogelijkheid door gebruik in buitendecor
- In binnenverlichting standaard gebruik

Algemeen	Vlakken
Vlak 1	Materiaal Rekenraster Textuur
	Kleur: <input type="text"/> <input type="text"/>
	Rho: <input type="text" value="10"/> %
	Transparantie: <input type="text" value="0"/> %
	Ruwheid: <input type="text" value="0"/> %
	Spiegeleffect: <input type="text"/>
	Materiaal: <input type="text"/>
	☒ Metaal ☐ Kunststof

Wegdekreflectie (Rho) en Ev minimaal

Invloed door gebruik van **Rho** in lichtberekening LED installatie

<u>Rho</u> %	<u>Ev min</u>	<u>Esc min</u>
0	0.00	0.00
10	0.07	0.07
20	0.15	0.13
30	0.22	0.19

Rho als factor voor verblijfsfunctie

- Opbouw database door metingen van verharding?
- Alleen wegdek meenemen of ook Rho berm/omgeving?
- Opnemen in NPR-13201 en/of ROVL?
- Specificatie opnemen in aanbestedingen

Licht en onze leefomgeving

Integrale oplossing

Openbare verlichting

Ruimtelijke inrichting (Infra)

Wegdekreflectie en CROW-publicatie

Vragen?

